

så realkreditsektorens tilsvarende mulighed for at drive bankvirksomhed i datterselskabsform. Det må være rimeligt, at der er lige vilkår og fair konkurrence også på dette område.

Dog vil vi altså gerne bruge udvalgsbehandlingen til at se nærmere på, hvorledes regeringen vil sikre den nødvendige adskillelse imellem økonomien i moderselskabet og i datterselskabet.

Kristen Touborg (SF):

Da realkreditloven i 1989 blev grundlæggende ændret, udtalte den daværende boligminister, at finanssektorens grundlove er kommet på plads i lyset af såvel det indre marked som den rivende finansielle udvikling, vi oplever i disse år.

Kun SF stemte imod loven. De andre partier gav dengang udtryk for, at vi stemte imod udviklingen. SF argumenterede for, at man ville ødelægge det gode danske realkreditsystem, som bygger på andelstanken og foreningsprincippet. Et lånesystem, som udelukkende er baseret på langfristede lån i fast ejendom, indebærer jo lavest mulig rente for låntager, størst mulig sikkerhed for obligationskøberen og minimale omkostninger. SF forudså, at der i stedet ville opstå finansielle supermarkeder, og at realkreditinstitutterne ville blive til aktieselskaber.

Udviklingen inden for området giver os jo desværre ret.

Forslaget her betyder på nogle områder bedre kontrolmuligheder for Finanstilsynet og i visse situationer bedre information til Folketingets stående udvalg om realkreditinstitutternes økonomiske forhold, men samtidig åbnes der med forslaget fuldstændig op for finansielle supermarkeder.

Ulemperne for kreditforeningerne kan bedst belyses ved at se på udviklingen fra 1970'erne og frem til nu. Jeg tror, det er ret oplagt, at lånerne næppe var klar over først i 1970'erne, da man begyndte at overgå til et indirekte demokrati i kreditforeningerne, hvad det egentlig var, der foregik. Havde man været det, ville lånerne sandsynligvis have stillet sig mere på bagbenene, fordi det jo reelt overgik fra det direkte demokrati til det indirekte og dermed til en meget lille indflydelse for låntagerne.

Siden har direktioner og medarbejdere i diverse kreditforeninger satset meget på volumen, og det er vel forståeligt. Man kan sige, at det for så vidt er de ansattes og direktionens opgave at prøve på at blive så stor som mulig.

Man kan i hvert fald godt anlægge den betragtning, og det har jo vist sig, at det for bestyrelserne var vanskeligt at sige nej til den linje.

Men man må sige, at aktieselskabssystemet ikke rimer særlig godt med foreningssystemet, idet aktieselskabsformen indebærer nogle konsekvenser, som er stik imod foreningens interesser. Et aktieselskab kan jo være en udmærket konstruktion, hvis der skal tjenes penge, når bare foreningsejerne gør sig klart, at det er målet.

SF vil arbejde for, at der bliver indført demokratiske minimumsregler i realkreditinstitutterne, så låntagerne atter sikres reel indflydelse i kreditforeningerne. Vi har nogle meget skræmmende eksempler fra de senere år i forskellige kreditforeninger på, hvordan det går, når man laver mere og mere indirekte demokrati og mere og mere fratager lånerne reel indflydelse på, hvad det er, der foregår i kreditforeningerne. Vi har eksempler, der viser, at lånernes indflydelse er lig nul på nuværende tidspunkt, fordi man overgår til mere og mere indirekte demokrati.

SF agter at stille en række ændringsforslag til lovforslaget på det område, og så håber vi, at der vil være velvilje over for, at vi atter kan få indført andelstanken i realkreditinstitutternes ledelse.

Kirsten Jacobsen (FP):

Forslaget her fra økonomiministeren er sammensat af mange forskellige enkeltdele. Nogle af dem er umiddelbart fornuftige, så dem vil vi ikke bruge tid på. Nogle af dem er tekniske; dem er vi nødt til at se på under udvalgsarbejdet og her få afdækket, om der er problemer gemt under teknikken. Dele af forslaget er vi direkte imod, og jeg vil nævne, som andre ordførere også har gjort, nogle af de elementer, som jeg synes er problematiske.

Det er ingen hemmelighed, at Fremskridtspartiet lige fra realkreditlovens tilblivelse både ved første og andet forsøg i 1989 kæmpede imod de finansielle supermarkeder. Vi forudså som SF, hvad det ville ende med, og det har jo også vist sig, at det holdt stik. Man kan jo godt skabe, som nogle ordførere har sagt, konkurrencemæssig ligestilling: Nu har man givet bankerne lov til at være kreditforeninger, og så mangler kreditforeningerne jo at få lov til at blive banker, for ellers er de ikke ligestillede. Sådan kan vi jo egentlig fortsætte lige så langt, som vejen nu en gang er lang.